

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ
(Պ-390-26.11.2019-ՏՀ-011/0) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունը «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ:

1. Նախագծով առաջարկվող՝ ուսման վարձի գումարի վերադարձման համակարգը շատ նման է Օրենսգրքի 160-րդ հոդվածով սահմանված՝ բնակարան կամ անհատական բնակելի տուն ձեռք բերելու կամ անհատական բնակելի տուն կառուցելու նպատակով ստացված հիփոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարվող տոկոսների գումարների վերադարձման համակարգին: Վերջինիս ներդրումը, սակայն, ունեցել է ինչպես սոցիալական նպատակ (աջակցել բնակարանային ապահովվածության խնդրի լուծմանը), այնպես էլ՝ տնտեսական նպատակ, այն է՝ բնակարանների և անհատական բնակելի տների նկատմամբ պահանջարկի աճի հաշվին նպաստել տնտեսության շինարարական ոլորտի աշխուժացմանը: Այս առումով, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ շինարարության ոլորտը ՀՀ տնտեսության հիմնական ոլորտներից է, ակնկալվում է նշյալ գործիքի կիրառման միջոցով ոլորտում տնտեսական աճ ապահովել, իսկ տնտեսական աճից ստացվող հարկերի միջոցով՝ փոխհատուցել եկամտային հարկի գումարների վերադարձման արդյունքում պետական բյուջեի հարկային եկամուտների կորուստը:

Այս առումով, ակնհայտ է, որ նախագծի ընդունման արդյունքում տնտեսական աճ ապահովելու և դրանից ստացվող հարկերի միջոցով պետական բյուջեի հարկային եկամուտների կորուստը փոխհատուցելու (որոնք առաջանալու են ուսման վարձի գումարների վերադարձման արդյունքում) ակնկալիքները լրացուցիչ հիմնավորման կարիք ունեն, քանի որ կրթության ոլորտը, ի տարբերություն շինարարության ոլորտի, ազատված է ավելացված արժեքի հարկի վճարումից:

Տեսնաբար, կարելի է արձանագրել, որ նախագծի ընդունումը պետական բյուջեի հարկային եկամուտների վրա առնվազն կարճաժամկետ հեռանկարում ունենալու է բացասական ազդեցություն, որի մեծությունը գնահատված չէ:

2. Եկամտային հարկի վերադարձման համակարգը, ըստ էության, պետք է ընկալվի ոչ թե որպես համակարգի շահառուների տրամադրվող հարկային արտոնություն, այլ

որպես կրթության ոլորտի քաղաքականության շրջանակներում շահառուներին տրամադրվող բյուջետային աջակցություն, քանի որ համակարգի շահառուները պետք է ընդհանուր սահմանված կարգով հաշվարկեն և կատարեն եկամտային հարկի գծով իրենց հարկային պարտավորությունները, որից հետո նոր միայն դիմեն պետական բյուջեից եկամտային հարկի գումարը հետ ստանալու համար: Հետևաբար, գտնում ենք, որ այս համակարգի ներդրման հետ կապված որոշումներ կայացնելիս շատ կարևոր է, որպեսզի համակարգը դիտարկվի բյուջետային գործընթացի շրջանակներում կրթության ոլորտում իրականացվող պետական աջակցության ծրագրերի ընդհանուր համատեքստում: Այս առումով, կարևորելով սահմանափակ բյուջետային միջոցներն առավելագույն հասցեականությամբ և առավելագույն արդյունավետությամբ օգտագործելու նպատակադրումը՝ գտնում ենք, որ նախագծի ընդունման արդյունքում առաջացող՝ պետական բյուջեի լրացուցիչ ծախսերը հիմնավորվածության ու առաջնահերթությունների առումով պետք է անպայմանորեն համադրվեն միևնույն՝ կրթության ոլորտում այլ բյուջետային ծրագրերի շրջանակներում կատարվող ծախսերի հիմնավորվածության ու առաջնահերթությունների հետ: Նախագծի ընդունման հիմնավորմամբ, սակայն, նման համադրումներ չեն կատարվել, հետևաբար պարզ չէ, թե ինչ հիմնավորմամբ պետք է նախագծի ընդունման պարագայում առաջացող լրացուցիչ բյուջետային ծախսերը կատարվեն ի հաշիվ կրթության ոլորտում այլ բյուջետային ծրագրերի շրջանակներում կատարվող ծախսերի:

3. Հարկային խթանների տրամադրումը ենթադրում է հարկային եկամուտների կորուստ, հետևաբար նաև՝ առողջապահության, գյուղատնտեսության, սոցիալական ապահովության, կրթության, բնապահպանության և այլ հանրօգուտ ոլորտներում չկատարված բյուջետային ծախսեր: Մյուս կողմից, եթե հաշվի առնենք նաև այն հանգամանքը, որ պետության ծախսային քաղաքականության շրջանակներում պետական աջակցության բյուջետային գործիքակազմն ավելի հասցեական ու, հետևաբար նաև՝ ավելի արդյունավետ է, ակնհայտ է դառնում, որ հարկային խթանների տրամադրումը պետական աջակցության լավագույն միջոցը չէ, քանի որ հարկային խթանները դրանց իրական հասցեատերերի համար որոշակի կոնկրետ արդյունք չերաշխավորելով հանդերձ՝ հանգեցնում են հարկային ծախսերի առաջացման՝ պետությանը զրկելով աջակցության ավելի հասցեական ծրագրեր իրականացնելու հնարավորությունից:

4. Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սովորողների ուսման վարձի գումարը վերադարձնելու համակարգի կիրառությունը, ըստ էության, նշանակում է, որ ուսման վարձը վճարելու պարտավորությունն իր վրա է վերցնում պետությունը: Այսինքն,

համակարգի կիրառությունն ունի պետական պատվերի շրջանակներում կրթություն ապահովելու նույն նշանակությունը: Արդյունքում ստացվում է, որ նույն խնդրի լուծման համար առաջարկվում է կիրառել երկու տարբեր գործիքներ, ինչը պետական կառավարման գործիքակազմի կիրառության արդյունավետության ապահովման տեսանկյունից հիմնավոր չէ: Ավելին, նախագծով առաջարկվող համակարգը ռիսկային է այն առումով, որ ենթադրում է պետական բյուջեի սահմանափակ ռեսուրսների տրամադրում ոչ թե ամենից բարձր առաջադիմություն ունեցող և որակյալ կրթություն ստացողին (ինչպես, օրինակ, պետական պատվերի համակարգի պարագայում է), այլ որոշակի առաջադիմություն ունեցող ցանկացած վարձու աշխատանք կատարող ուսանողին:

Ընդ որում, նախագծի քննարկման համատեքստում հատկանշական է նաև այն, որ Կառավարության ծրագրի «8.2. Պետական ծախսերը» կետի համաձայն՝ նախատեսվում է կրթության ոլորտի ֆինանսավորման աճ, որը զուգակցվելու է ֆինանսական միջոցների նպատակային օգտագործմամբ:

5. Նախագծի ընդունման հիմնավորման համաձայն՝ նախագծի ընդունումը նպատակ ունի խրախուսել ուսանողներին երիտասարդ տարիքից աշխատել: Մյուս կողմից, նախագծի ընդունման հիմնավորմամբ կարևորվում է կրթությունը՝ որպես տեխնոլոգիական, արդյունաբերական և արտահանմանը միտված տնտեսություն կառուցելու կարևոր նախադրյալ: Արդյունքում, պարզ չէ, թե որն է համարվում նախագծի ընդունման հիմնական նպատակը՝ ուսանողներին խրախուսել զուգահեռաբար աշխատել, թե աշխատողներին խրախուսել զուգահեռաբար սովորել: Այս հարցադրումը շատ կարևոր է, քանի որ եթե հիմնական նպատակը աշխատանքը խրախուսելն է, ապա՝

1) նախագծի ընդունումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ կրթության որակի վրա՝ հատկապես այն դեպքերում, երբ սովորողն աշխատում է ոչ այն մասնագիտությամբ, որով ուսումնառում է: Այս առումով, կարծում ենք, որ տվյալ պարագայում աշխատաժամանակի և ուսումնառության ժամաքանակի (դասահանճախումներով պայմանավորված կրթական ծրագրի յուրացման համար անհրաժեշտ ուսումնական ծանրաբեռնվածության) մեկտեղումը նվազեցնելու է ուսման որակը, այդ թվում՝ անհրաժեշտ կրթական վերջնարդյունքների ձեռքբերման ու մասնագիտական հմտությունների տիրապետման տեսանկյունից: Մինչդեռ Կառավարության ծրագրի «1.3. Մարդկային ներուժի զարգացումը» և «4.4. Կրթությունը և գիտությունը» կետերում կարևորվում է հենց որակյալ կրթության ապահովումը.

2) նախագծի ընդունումն իր նպատակին կարող է ծառայել միայն այն պարագայում, եթե հիմնավորվի, որ ուսանողները չեն աշխատում հենց այն պատճառով, որ ստացվելիք աշխատավարձը ենթակա է լինելու եկամտային հարկով հարկման: Մեր գնահատմամբ, եկամտային հարկով հարկման ենթակա լինելու հանգամանքը չի կարող չաշխատելու պատճառ լինել, քանի որ այդ տրամաբանությամբ ոչ ոք չպետք է աշխատեր: Այստեղ, թերևս, անհրաժեշտ է հաշվի առնել նաև այն, որ Հարկային օրենսգրքում կատարված փոփոխությունների համաձայն՝ 2020 թվականի հունվարի 1-ից եկամտային հարկի բարձր և պրոգրեսիվ դրույքաչափերը փոխարինվելու են եկամտային հարկի հաստատուն դրույքաչափերով: Մասնավորապես, 2020 թվականի համար նախատեսված է եկամտային հարկի 23 տոկոս դրույքաչափ, որը հաջորդ տարիներին շարունակաբար նվազելու է տարեկան 1 տոկոսային կետով՝ 2023 թվականի հունվարի 1-ից հասնելով 20 տոկոսի մակարդակին: Բացի այդ, 2020 թվականի հունվարի 1-ից ներդրվելու է միկրոձեռնարկատիրության հարկման արտոնյալ համակարգը, որի շրջանակներում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների վարձու աշխատողների մասով եկամտային հարկը հաշվարկվելու և վճարվելու է ընդամենը 5 հազար դրամի չափով՝ անկախ աշխատավարձի և դրան հավասարեցված միջոցների չափից: Այս առումով, գտնում ենք, որ չաշխատելու պատճառները բոլորովին այլ են և առավելապես պայմանավորված են աշխատանքային փորձի կամ որակավորման բացակայությամբ, ազատ ժամանակի բացակայությամբ, աշխատաշուկայի հագեցվածությամբ, աշխատելու ցանկության բացակայությամբ և այլն: Հետևաբար, նախագծի ընդունումը չի նպաստի հետապնդվող խնդրի լուծմանը, սակայն փոխարենը կհանգեցնի պետական բյուջեի հարկային եկամուտների կորստի, քանի որ ներկայումս աշխատող ուսանողների կողմից վճարվող եկամտային հարկի գումարների որոշ մասը ենթակա կլինի հետ վերադարձման:

6. Նախագծի ընդունումն անխուսափելիորեն հանգեցնելու է հարկային վարչարարության բարդությունների: Մասնավորապես, նախագծի 2-րդ հոդվածով Օրենսգրքում լրացվող 160.1-ին հոդվածի՝

1) 3-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածով, ինչպես նաև այլ իրավական ակտերով սահմանված մի քանի արտոնությունների հավակնելու դեպքում ուսանողը կարող է օգտվել դրանցից միայն մեկից, որի դեպքում կիրառվում է մասնակի փոխհատուցման առավելագույն չափը: Այս առումով, նախ հստակ չէ, թե որ իրավական ակտերով սահմանված և կոնկրետ ինչ արտոնություններին է վերաբերում վերոնշյալ սահմանափակումը:

Բացի այդ, գործնականում հնարավոր չի լինելու արդյունավետ հսկողություն իրականացնել և պարզել, թե ուսանողն աջակցության ինչպիսի տեսակներից է օգտվում, քանի որ պետական մարմինների և բուհերի կողմից բազմաթիվ խմբերի տրամադրվում են բազմաթիվ արտոնություններ:

Միևնույն ժամանակ, եթե խոսքը վերաբերում է այլ իրավական ակտերով սահմանված ոչ ֆինանսական արտոնություններին կամ ուսման վարձավճարի փոխհատուցման հետ չկապված այլ դրամական օգնությանը, ապա գտնում ենք, որ ուսանողը պետք է հնարավորություն ունենա միաժամանակ մի քանի արտոնությունից օգտվել:

2) 4-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ նույն օրենքով նախատեսված փոխհատուցման իրավունքից չեն կարող օգտվել ոչ ռեզիդենտ եկամտային հարկ վճարողները: Այս առումով, հայտնում ենք, որ Օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք են համարվում այն ֆիզիկական անձինք, որոնք հարկային տարում Հայաստանի Հանրապետությունում փաստացի գտնվել են 183 և ավելի օր: Հետևաբար, գործնականում կլինեն բազմաթիվ դեպքեր, երբ փոխհատուցում ստանալու պահին դեռևս հստակ չի լինելու՝ ֆիզիկական անձը տվյալ հարկային տարում համարվում է ռեզիդենտ, թե ոչ: Ավելին, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ուսումնական տարին սկսվում է յուրաքանչյուր տարվա սեպտեմբերի 1-ից, իսկ ֆիզիկական անձի ռեզիդենտությունը որոշվում է՝ հաշվի առնելով հարկային տարում (յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը) Հայաստանի Հանրապետությունում 183 և ավելի օր փաստացի գտնվելու հանգամանքը, լինելու են դեպքեր, երբ ֆիզիկական անձը նույն ուսումնական տարվա մի հատվածում լինելու է ռեզիդենտ, մյուս հատվածում՝ ոչ ռեզիդենտ: Այս դեպքում հարց է առաջանալու, թե եկամտային հարկի վերադարձման համակարգն ինչպես է կիրառվելու:

3) 4-րդ մասի 2-րդ կետի համաձայն փոխհատուցման իրավունքից վարձու աշխատող հանդիսացող սովորող (ուսանող) ֆիզիկական անձը կարող է օգտվել միայն մեկ անգամ:

Կարծում ենք՝ տվյալ նորմում անորոշ է «միայն մեկ անգամ» արտահայտությունն այն առումով, որ պարզ չէ այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում սովորողը կարող է մեկ անգամ օգտվել նախատեսվող արտոնությունից: Մասնավորապես, արդյո՞ք խոսքը գնում է մեկ տարվա ընթացքում մեկ անգամ օգտվելու հնարավորության մասին (մեկ ուսման վարձի մասով), թե ընդհանրապես մեկ անգամ նշված արտոնությունից օգտվելուն:

7. Բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սովորողների ուսման վարձի վերադարձի համակարգ ներդնելու պարագայում հարկման արդարության ու հավասարության սկզբունքը պահանջում է, որ նմանատիպ համակարգ ներդրվի նաև տարբեր տեսակի վերապատրաստումների, մասնագիտական դասընթացների, օտար լեզուների ուսուցման և նմանատիպ այլ ուսումնական ծրագրերից օգտվելու համար կատարվող վճարումների մասով: Ընդ որում, վերջիններս գործնականում ավելի շատ են նպաստում մասնագիտական կարողությունների, աշխատանքային ունակությունների և հմտությունների զարգացմանը, քան շատ մասնագիտությունների գծով ակադեմիական կրթությունը: Մյուս կողմից, սակայն, ակնհայտ է, որ սահմանափակ բյուջետային միջոցների պարագայում նման լայն շրջանակ ընդգրկող համակարգի ներդրումն անհրատեսական է:

8. Նախագծով առաջարկվող համակարգի ներդրումը սոցիալական անհավասարության ու խտրականության տարրեր է պարունակում նաև հետևյալ նկատառումներով՝

1) առաջարկվող համակարգի շահառու են համարվելու վարձու աշխատող հանդիսացող ուսանողները, որոնք, այլ հավասար պայմաններում, ավելի վճարունակ են, քան չաշխատող ուսանողները.

2) առաջարկվող համակարգից օգտվելու հնարավորություն են ստանալու նաև հասարակության սոցիալապես ապահովված խմբի ներկայացուցիչները, որոնք նման աջակցության կարիք ընդհանրապես չունեն, և որոնց՝ աշխատանք գտնելու հնարավորություններն ավելի լայն են:

Այս առումով, գտնում ենք, որ նախագծով առաջարկվող համակարգը չունի անհրաժեշտ հասցեականություն և ճիշտ թիրախավորում:

9. Ցանկացած հարկային խթանի տրամադրում առաջացնում է չարաշահումների ռիսկեր: Մասնավորապես, հարկային խթանների կիրառության նախորդ տարիների փորձը ցույց է տվել, որ տարբեր հնարքների ու չարաշահումների կիրառությամբ դրանցից սկսում են օգտվել նաև այնպիսի շահագրգիռ կողմեր, որոնց համար ի սկզբանե դրանք նախատեսված չեն եղել: Այս առումով, հարկային խթանների տրամադրման արդյունքում, որպես կանոն, պետության կորցրած հարկային եկամուտները շատ ավելի մեծ են, քան արտոնության իրական շահառուների օգուտները կարող են լինել: Այսպես, նախագծով առաջարկվող համակարգի ներդրման պարագայում գործատուները կարող են պայմանավորվել ուսանողների հետ, վերջիններիս ձևականորեն գրանցել որպես բարձր վարձատրվող վարձու աշխատողներ՝ դրանով իսկ չհիմնավորված ձևով գումարներ ստանալ պետական բյուջեից և երկկողմանիորեն տնօրինել: Ընդ որում, այս եղանակով

չարաշահումներ կատարելու տնտեսական շարժառիթը մեծ կլինի շահութահարկ վճարող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ, քանի որ վերջիններս վարձու աշխատողի համար նախատեսված աշխատավարձը, այդ թվում՝ դրան համապատասխանող եկամտային հարկը, հարկման նպատակով նվազեցնում են շահութահարկով հարկման բազայից:

10. Ինչ վերաբերում է նախագծի ընդունման հիմնավորմանը ներկայացված այն դիտարկմանը, որ այս օրենսդրական նախաձեռնությունը կխրախուսի երիտասարդ աշխատողներին հրաժարվել առանց աշխատանքային պայմանագրերի աշխատելու առաջարկներից, նրանց կտեղափոխի օրինական դաշտ, ապա գտնում ենք, որ նախագծի ընդունումը գործնականում չի կարող նման արդյունքներ ապահովել, ինչը հիմնավորվում է հետևյալ նկատառումներով: Դիցուք, որևէ ուսանող ներկայումս աշխատում է առանց օրենքով սահմանված կարգով գրանցման և հետևաբար աշխատավարձի ամբողջ անվանական մեծությունը ստանում է որպես տնօրինվող եկամուտ, քանի որ եկամտային հարկ չի վճարում: Եթե ակնկալվում է, որ նախագծի ընդունումը խրախուսելու է, որպեսզի նա իր գործատուից պահանջի գրանցել իրեն օրենքով սահմանված կարգով, ապա պետք է նաև ընդունել, որ այլ հավասար պայմաններում նրա տնօրինվող աշխատավարձը եկամտային հարկի չափով կրճատվելու է: Փոխարենը նրա առավելագույն ակնկալիքը կարող է լինել իր կողմից վճարված եկամտային հարկը նույնությամբ հետ ստանալը և դա էլ միայն այն դեպքում, եթե վճարված ուսման վարձը հավասար լինի վճարված եկամտային հարկին: Հակառակ պարագայում վարձու աշխատողը եկամտային հարկ վճարելու արդյունքում ավելի շատ եկամուտ կորցնելու է, քան կարող է պետական բյուջեից հետ ստանալ որպես ուսման վարձի գումար և հետևաբար, տնտեսապես ավելի շահավետ է չգրանցվել որպես վարձու աշխատող, չվճարել եկամտային հարկ և չունենալ պետական բյուջեից ավելի քիչ չափով գումար ստանալու հնարավորություն:

11. Հատկանշական է նաև այն, որ մեր կողմից ուսումնասիրվել է նախագծի կարգավորման առարկային առնչվող միջազգային փորձը, սակայն մեր կողմից ուսումնասիրված որևէ երկրում նման համակարգ չի կիրառվում: Փոխարենը, կան երկրներ, որտեղ թույլատրվում է ուսման վրա կատարված ծախսերը նվազեցնել եկամտային հարկով հարկման բազայից՝ հիմնվելով եկամուտների հայտարարագրման համակարգի ընձեռած հնարավորությունների վրա:

Այդ կապակցությամբ, հայտնում ենք, որ ուսման վրա կատարվող ծախսերը եկամտային հարկով հարկման բազայից նվազեցնելու հարցը կարող է քննարկվել ֆիզի-

կական անձանց եկամուտների հայտարարագրման համակարգի ներդրման պարագայում: Այս առումով, հայտնում ենք, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից մշակվել է Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային բարեփոխումների իրականացման ռազմավարության նախագիծ, որով որպես միջոցառում՝ նախատեսված է նաև տնտեսական շարժառիթների հիման վրա գործող՝ եկամուտների հայտարարագրման համակարգի ներդրումը:

12. Հայտնում ենք նաև, որ գործող հարկային օրենսդրությամբ կրթության ոլորտի համար արդեն իսկ սահմանված է հարկային արտոնությունների բավական լայն շրջանակ: Մասնավորապես, Օրենսգրքի՝

1) 147-րդ հոդվածի 1-ին մասի 17-րդ կետի համաձայն՝ եկամտային հարկից ազատվում են բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողների, ասպիրանտների, միջնակարգ-մասնագիտական ու պրոֆեսիոնալ-տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների սովորողների կրթաթոշակները, իսկ 24-րդ կետի համաձայն՝ եկամտային հարկից ազատվում են նաև բարձրագույն ուսումնական հաստատության ուսանողական համակազմի մինչև տասը տոկոսի՝ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում ուսման վարձի փոխհատուցման գումարները.

2) 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ ԱԱՀ-ից ազատվում է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կողմից ուսուցման ծառայությունների մատուցումը:

Նկատենք նաև, որ կրթության ոլորտի համար սահմանված՝ ԱԱՀ-ից ազատման արտոնությունների արդյունքում պետական բյուջեի հարկային ծախսերը 2020 թվականի համար գնահատվել են շուրջ 26,9 մլրդ դրամ:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ առաջարկում ենք ձեռնպահ մնալ նախագծով քննարկվող փոփոխություններից:

Միաժամանակ, տեղեկացնում ենք, որ նախագծի ընդունմամբ պայմանավորված՝ անհրաժեշտություն կառաջանա ընդունել եկամտային հարկի գումարների վերադարձման կարգը սահմանող, ինչպես նաև մասնագիտությունների ցանկը սահմանող՝ ՀՀ կառավարության որոշումներ: